

СЕЛЕКТИВНА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВИ

***МАТІЙКО С.А., К.ДЕРЖ.УПР.,
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
ТА МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ КІПУ***

Уже багато років Україна перебуває під постійним впливом політичних шоків, які призводять до ресурсних утрат, порушують відтворювальні процеси і поглинають енергію зростання. Економічні цикли набули яскравого забарвлення політичних, тому економіка ніяк не може вийти на стійку траєкторію динамічного зростання і рухається у своєму розвитку по синусоїді. Вищесказане свідчить про те, що в країні так і не відбулася макроструктурна гармонізація, навпаки, накопичилися диспропорції та виникли нові ризики через масштабне наростання корпоративних боргів. Тенденція до погіршення рентабельності великих і середніх підприємств означає проблеми з поверненням раніше отриманих іноземних позик, які дали змогу профінансувати поточний розвиток економіки та водночас підняли ціну отриманого зростання.

Тому можна прогнозувати, що в Україні криза буде затяжною через відсутність системного інноваційного процесу. У наступних роках слід очікувати появу також інших ризиків. Щоб пом'якшити їхній негативний вплив на економіку, треба змінити акценти в економічній політиці і зробити це якнайшвидше. Серед негативних наслідків цих ризиків може бути не тільки економічна, але й демографічна криза.

Вихідним елементом активізації інноваційної діяльності повинна стати селективна інноваційно-інвестиційна стратегія, сутність якої полягає у тому, щоб обрати вузькі пріоритетні виробництва, де конкуренція ресурсів зможе у порівняно короткий термін забезпечити успіх та ланцюгову реакцію у більш широких сферах народногосподарського комплексу. Ця обставина прямо пов'язана зі стратегією структурної перебудови економіки, спрямованої на пріоритетний розвиток в одних сферах і галузях виробництва та скорочення і переорієнтування виробництва в інших галузях і сферах.

У країнах, що мають успіхи в створенні та впровадженні нововведень, виробництві та експорті наукоємної продукції існує три принципові типи інноваційної стратегії розвитку національної економіки:

— стратегія “перенесення” полягає у використанні іноземного науково-технічного потенціалу і впровадженні розроблених за кордоном технологій у власне виробництво (післявоєнна Японія);

— стратегія “запозичення” полягає у освоєнні виробництва продукції, яка раніш вироблялась у розвинених країнах (досвід Південної Кореї, Китаю та ін. країни Південно-Східної Азії);

— стратегія “нарощування” розрахована на використання національного науково-технічного потенціалу, залучення іноземних науковців і фахівців з метою пришвидшення розробки і впровадження нових продуктів високих технологій та залучення інноваційних капіталів (США, Англія, Німеччина).

У чистому вигляді жодна з наведених стратегій навряд чи може бути використана. Вважаємо, для України перші два підходи менш прийнятні, оскільки для реалізації цих стратегій потрібно купувати ліцензії, що через брак фінансових ресурсів є неможливим. Водночас стратегії запозичення та перенесення несуть загрози, пов'язані з надходженням у країну шляхом трансферу технологій морально застарілих технологій. Зазначені типи стратегій прийнятні тільки для тих сфер діяльності, де відсутні наукові надбання, але є висококваліфікований виробничий потенціал, що дозволить створити спільні підприємства з поступовим нарощуванням експорту високотехнологічної продукції.

Переорієнтація на нові соціально-економічні пріоритети обумовлює необхідність узгодженого регулювання науково-технічного прогресу на всіх рівнях управління, переміщення центру уваги управління нововведеннями на виробничий рівень. Система управління в ринкових умовах НТП стає багаторівневою: на державному і регіональному рівнях визначаються відповідні пріоритети інноваційної діяльності, на мікрорівні – управління науково-технічним розвитком забезпечує поступове оновлення номенклатури продукції і виробничого апарату, організації і управління виробництвом, що допоможе забезпечити зростання прибутку і досягнення соціального або екологічного ефекту.

На нашу думку, реалізуючи державну інноваційну політику, Україна має орієнтувати державні управлінські структури на виконання функцій координації, регулювання і стимулювання. Важливо відзначити, для ринку науково-технічної продукції в державі, з огляду на його нерозвинений ринковий механізм, є характерним те, що виробники науково-технічної продукції, зазвичай, виступають монополістами на цьому ринку в результаті традиційно жорсткої

спеціалізації; більшість споживачів науково-технічної продукції – державні відомчі органи і підприємства, які теж є монополістами внаслідок усталених виробничих зв'язків, а це, в свою чергу, визначає монополю високі ціни на продукти науково-технічної діяльності. Оскільки суб'єкти підприємництва завжди прагнуть якнайшвидше отримати максимальний прибуток, то таким агентам ринку не притаманна стратегічна орієнтація, яка передбачає врахування інноваційних факторів.

Приватизація державної власності, створення інституту інноваційного підприємництва визначають той факт, що державний монополізм перестав бути рисою, яка характеризує загальний стан української економіки. Негативи монополізму змушують економічну науку зосередити свої зусилля на науковому обґрунтуванні та створенні таких інституціональних чинників, які руйнують монопольні аномалії в інноваційній сфері і перешкоджають їх розбудові.

Метою антимонопольного законодавства є запобігання виникненню нових монопольних ситуацій. Обмеження та припинення монополістичної діяльності в Україні здійснюється в межах антимонопольного законодавства та політики регулювання конкуренції, яка безпосередньо впливає на формування інноваційного виробництва і венчурного капіталу.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ СЕКТОРОМ ЕКОНОМІКИ

***МІЩЕНКО Д.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
«КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»***

Перед кожною із розвинених держав світу свого часу поставали питання удосконалення загальної системи державного управління, в тому числі аграрним сектором економіки.

Пошуки політиків різних країн в цьому напрямку зводились до вирішення таких основних завдань: пошук нових форм державного управління, оптимального співвідношення політичних і адміністративних засад в органах виконавчої влади; зменшення ролі вертикальної ієрархії, розвиток функціональних органів та організацій; впровадження принципів менеджменту в діяльність державного апарату, переведення частини адміністративних структур на ринкові